

PROGRAMME OF INCLUSION
FOR MIGRANT PEOPLE AT RISK
OF SOCIAL EXCLUSION

Ελληνικοί πόροι και
πηγές πληροφοριών
για την πολιτισμική
εκπαίδευση των
επαγγελματιών που
εργάζονται με
μετανάστες

Erasmus+

Ελληνικοί πόροι και πηγές πληροφοριών για την πολιτισμική εκπαίδευση των επαγγελματιών που εργάζονται με μετανάστες

Programme of Inclusion
for Migrant People at risk
of social exclusion

Erasmus + Έργο KA220-ADU-Συνεργασίες στην εκπαίδευση
ενηλίκων 023-1-ES01-KA220-ADU-000160578

Co-funded by
the European Union

Ελληνικοί πόροι και πηγές πληροφοριών για την πολιτισμική εκπαίδευση των επαγγελματιών που εργάζονται με μετανάστες

Πρώτη έκδοση, Ιανουαρίου 2025

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Andrés González Novoa - ULL

María Lourdes C. González Luís - ULL

María Daniela Martín Hurtado - ULL

Pedro Perera Méndez - ULL

Juan José Sosa Alonso - ULL

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Adelina Luntraru; Anna Matviienko; Ricardo Tavio -
EVM GROUP SL

Senad Sakipovski; Adem Ademi; Cayetano Fernandez
- Institut Fur Roma und Minderheiten Ev

Georgios Triantafyllidis - Aalborg Universitet

Kleio Koutra; Kostas Petridis; Eleni Koutsouraki;
Katerina Oikonomou; Lina Pelekidou; Ioanna Kyrou;
Andreas Vorizanakis - Elliniko Mesogeiaiko
Panepistimio

Dario Assante; Serena Bernardini, Michaela Lucrezia
Squicciarro - MAG Uninettuno srl

Co-funded by
the European Union

1. Εισαγωγή.....	01
2. Στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν από τον σχεδιασμό ενός πολιτισμικού σχεδίου δράσης με βάση το "συνεχές" της πολιτισμικής επάρκειας.....	03
3. Εθνικοί πόροι και πηγές πληροφοριών για την ανάπτυξη ενός πολιτισμικού σχεδίου δράσης των επαγγελματιών που εργάζονται με μετανάστες.....	08
3.1. Ελληνικοί πόροι και πηγές πληροφοριών για την ανάπτυξη ενός πολιτισμικού σχεδίου δράσης των επαγγελματιών που εργάζονται με μετανάστες.....	13
3.1.1. Πολιτισμική ευαισθητοποίηση.....	14
3.1.2. Πολιτισμικές γνώσεις.....	16
3.1.3. Πολιτισμικές δεξιότητες.....	17
3.1.4. Πολιτισμικές συναντήσεις.....	18
3.1.5. Το κοινοτικό επίπεδο.....	19

1. Εισαγωγή

Είναι γεγονός ότι ο πλανήτης μας περιβάλλεται από απομόνωση και ευθραυστότητα. Η Γη είναι ο μόνος γνωστός κόσμος που φιλοξενεί ζωή, και προς το παρόν δεν υπάρχει καμία δυνατότητα για την ανθρωπότητα να μεταναστεύσει σε άλλους πλανήτες. Η εικόνα της Γης ως "ωχρής μπλε κουκκίδας" από το διάστημα υπογραμμίζει την ευθύνη μας να σεβόμαστε και να προστατεύουμε τον πλανήτη μας, καθώς και να συμπεριφερόμαστε ο ένας στον άλλον με περισσότερη καλοσύνη (Carl Sagan, 2003:33).

Μεταξύ των φορέων Ecosystems Virtual and Modular (EVM) από την Ισπανία, του Ινστιτούτου Ένταξης για τις Μειονότητες και Ρομά (IRMI) στην Γερμανία, του Τμήματος Αρχιτεκτονικής, Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Πανεπιστημίου Alborg της Δανίας, του Πανεπιστημίου La Laguna στα Κανάρια Νησιά και της ερευνητικής ομάδας για την κριτική παιδαγωγική "PEDACRI", του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας και Κοινωνικής Εργασίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου στην Κρήτη και του Διεθνούς Πανεπιστημίου Τηλεπικοινωνιών της Ιταλίας, σχηματίστηκε η κοινοπραξία του έργου "PIPE" Πρόγραμμα Ένταξης Μεταναστών σε Κίνδυνο Κοινωνικού Αποκλεισμού. Το δεύτερο πακέτο εργασίας του έργου PIPE, έχει ως στόχο να προσφέρει στους επαγγελματίες, τους εθελοντές και τους μετανάστες μια εργαλειοθήκη για τα ζητήματα που αφορούν ζητήματα εκπαίδευσης για τους μετανάστες και πρόσφυγες, η οποία ενσωματώνει την αποδοχή στη διαφορετικότητα και την προώθηση της ειρήνης. Ειδικότερα στην ενότητα 2.4 του πακέτου παρουσιάζεται ένας οδηγός για τους επαγγελματίες ώστε να σχεδιάσουν τη δική τους δράση για την κατάρτιση στις πολιτισμικές ικανότητες των μεταναστών, αξιοποιώντας εθνικές πηγές και εργαλεία στη γλώσσα κάθε συμμετέχουσας χώρας της εν λόγω κοινοπραξίας (PIPE: 49-54).

Σε αυτή την ενότητα λοιπόν παρουσιάζουμε ένα σύντομο θεωρητικό πλαίσιο για την έννοια της πολιτισμικής επάρκειας και μια διαδρομή ανά επίπεδα, που επιτρέπει σε κάθε επαγγελματία ή οργανισμό να αποφασίσει με βάση την εμπειρία και τις ανάγκες του να ακολουθήσει ολόκληρη τη διαδρομή ή να επιλέξει ένα συγκεκριμένο επίπεδο/α.

Για να το κάνουμε αυτό, ξεκινάμε από την Πολιτισμική Επάρκεια (Continuum of cultural competence Hayes1991) σε ένα εκπαιδευτικό-παιδαγωγικό πεδίο,

ενσωματώνοντας ερωτήματα που θέτουμε στον εαυτό μας όσοι εργαζόμαστε στο πεδίο των μεταναστευτικών ροών και φιλοδοξούμε να προσφέρουμε έναν διάλογο γνώσης που αποτρέπουν ή αποδυναμώνουν κάθε μορφή βίας.

Οι βασικές παραδοχές της πρότασής μας είναι η αφύπνιση της πολιτισμικής ευαισθησίας, η διάθεση των πηγών για την ενίσχυση των πολιτισμικών γνώσεων, η ενθάρρυνση της κατάρτισης των πολιτισμικών δεξιοτήτων και των διαπολιτισμικών συναντήσεων, καθώς και η αύξηση της προσωπικής ανάπτυξης σε κοινοτικό επίπεδο.

Η ανάλυση επικεντρώνεται στα εμπόδια και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε στην εφαρμογή ενός σχεδίου κατάρτισης για την πολιτισμική επάρκεια στον τομέα της διαπολιτισμικότητας. Εξετάζονται οι προκλήσεις που σχετίζονται με την έννοια της ταυτότητας, ενώ υπογραμμίζεται η ανάγκη για μια συλλογική και προοδευτική προσέγγιση στην οικοδόμηση μιας ηθικής του εκφυλισμού. Επιπλέον, αναδεικνύεται η σημασία της ανάπτυξης ενός επιστημονικού πλαισίου που θα καθοδηγήσει την κατάρτιση διασφαλίζοντας τα βασικά στοιχεία, που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν από την εφαρμογή ενός τέτοιου σχεδίου.

Το δεύτερο μέρος του οδηγού ορίζει τους μαθησιακούς στόχους και έναν δεκάλογο καλών πρακτικών για να δημιουργήσει μία συζήτηση και έναν προβληματισμό στην κοινότητα, σχετικά με το τι πρέπει να λάβουμε υπόψη μας όταν σχεδιάζουμε το δικό μας σχέδιο κατάρτισης. Επιπλέον περιγράφουμε τη δομή που μπορεί να προάγει ένα πρόγραμμα κατάρτισης που είναι προσαρμόσιμο, ευέλικτο και συνεπές με την πραγματικότητα που περιβάλλει κάθε οργανισμό ή επαγγελματία. Αυτή η ενότητα συνοψίζεται σε έναν πίνακα, όπου θα βρείτε συγκεκριμένα στοιχεία από τις διάφορες κοινωνικές ή ανθρωπιστικές επιστήμες που μας βοηθούν να προσδιορίσουμε λεπτομερώς και να εξατομικεύσουμε τη δομή του δικού μας σχεδίου. Στόχος δεν είναι να παρασχεθεί ένα έτοιμο προϊόν, αλλά να δοθούν τα βασικά συστατικά, ώστε ο καθένας να μπορεί να προετοιμάσει το δικό του σχέδιο δράσης κατάρτισης για την ανάπτυξη της πολιτισμικής επάρκειας.

Η τρίτη ενότητα προτείνεται ως παράρτημα που παρέχει παραδείγματα και εκτιμήσεις από την εμπειρία των εταίρων της κοινοπραξίας PIPE που ήδη δραστηριοποιούνται στον τομέα της πολιτισμικής επάρκειας και της διαπολιτισμικότητας. Οι προτάσεις και τα παραδείγματα που περιλαμβάνονται αφορούν τις διάφορες διαστάσεις και στοιχεία της προσέγγισης, και σκοπός τους είναι να λειτουργήσουν ως αναφορά για την προσαρμογή των θεμελιωδών αρχών σε καταστάσεις που είναι μοναδικές και διαφορετικές.

Ο οδηγός αυτός είναι ένα ανοικτό πλαίσιο διαπολιτισμικής συνομιλίας, για τη βελτίωση των βιώσιμων τρόπων συμβίωσης του κόσμου. Δεν παρέχει μια συγκεκριμένη λύση αλλά προσκαλεί όλους τους ενδιαφερόμενους να συμβάλουν με τις εμπειρίες και τις γνώσεις τους. Ο σκοπός του είναι να μάθουμε πώς μπορούμε να ζούμε μαζί παρά τις πολιτισμικές μας διαφορές. Η επεξεργασία αυτού του οδηγού είναι μια υπό όρους θετική απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, αλλά απαιτεί να αναλάβουμε δράση και να φανταστούμε μια κουλτούρα ειρήνης που αποδέχεται και αξιοποιεί την ποικιλομορφία του κόσμου. Αυτό μας υποχρεώνει να απομακρυνθούμε από την αδράνεια και να ξεκινήσουμε συλλογικά να σκεφτόμαστε και να δρούμε.

2. Στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν από τον σχεδιασμό ενός πολιτισμικού σχεδίου δράσης βάση το “συνεχές” της πολιτισμικής επάρκειας

Το συνεχές της πολιτισμικής επάρκειας		Στάδια και βασικά στοιχεία της πολιτισμικής επάρκειας για την εκπαίδευση των επαγγελματιών	
Πολιτιστική καταστροφικότητα	Η φάση αυτή ορίζεται από τις πολιτικές, τις στάσεις, τις πρακτικές και τις δομές που αποτελούν μέρος ενός συστήματος, ενός οργανισμού ή μιας αυτόχθονης ομάδας ανθρώπων, γνωστής επίσης ως φυλή ή κοινότητα, οι οποίες είναι ιδιαίτερα καταστροφικές και επιζήμιες για μια συγκεκριμένη πολιτισμική ομάδα.	Πολιτισμική ευαισθητοποίηση	<ul style="list-style-type: none"> ○ Κατανόηση των τοπικών εθίμων και παραδόσεων: Η γνώση των τοπικών εθίμων, παραδόσεων και κοινωνικών κανόνων μπορεί να βοηθήσει τους μετανάστες να προσανατολιστούν στις καθημερινές αλληλεπιδράσεις και να αποφύγουν παρεξηγήσεις. ○ Γλωσσικές δεξιότητες: Η γνώση της τοπικής γλώσσας είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική επικοινωνία και την πρόσβαση σε υπηρεσίες

Το συνεχές της πολιτισμικής επάρκειας		Στάδια και βασικά στοιχεία της πολιτισμικής επάρκειας για την εκπαίδευση των επαγγελματιών	
<p>Πολιτισμική ανικανότητα</p>	<p>Σε αυτό το στάδιο, το σύστημα ή τα άτομα σε μια περιφερειακή κουλτούρα είναι πολύ μεροληπτικά. Δεν έχουν την ικανότητα να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις ανάγκες, τις προτιμήσεις, τα συμφέροντα και τις παραδόσεις μιας μεγάλης ομάδας με διαφορετικές πολιτισμικές πεποιθήσεις. Σε αυτή την κατηγορία υπάρχει ένα στερεότυπο: πιστεύουν στην ανωτερότητα μιας μεγαλύτερης κουλτούρας, γεγονός που οδηγεί στην αποδυνάμωση άλλων μικρότερων εθνοτικών ομάδων με το δικό τους σύνολο πολιτισμικών χαρακτηριστικών.</p>		<p>όπως η υγεία, η εκπαίδευση και η απασχόληση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες: Η συμμετοχή σε τοπικές πολιτιστικές δραστηριότητες μπορεί να ενισχύσει την αίσθηση του ανήκειν και του αμοιβαίου σεβασμού. ○ Εκπαίδευση και κατάρτιση: Εκπαιδευτικά προγράμματα που περιλαμβάνουν εκπαίδευση πολιτισμικής ευαισθητοποίησης μπορούν να βοηθήσουν τους μετανάστες να κατανοήσουν το ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο του νέου τους περιβάλλοντος. ○ Κοινωνική υποστήριξη: Η δημιουργία ενός δικτύου υποστήριξης τόσο στη μεταναστευτική όσο και στην τοπική κοινότητα μπορεί να προσφέρει συναισθηματική και πρακτική βοήθεια. ○ Σεβασμός στη διαφορετικότητα: Τόσο οι μετανάστες όσο και οι κοινότητες υποδοχής ωφελούνται από την αναγνώριση και την εκτίμηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε πιο περιεκτικές και αρμονικές κοινωνίες.

<p style="text-align: center;">Πολιτισμική αδιαφορία</p>	<p>Η πολιτισμική αδιαφορία είναι η φάση κατά την οποία το σύστημα, ο οργανισμός ή η κυβέρνηση αντιμετωπίζει όλους τους πολιτισμούς ως έναν. Αρχίζουν να αντιμετωπίζουν και να βλέπουν τους ανθρώπους ως ίσους, ενώ, στην πραγματικότητα, οι άνθρωποι αυτοί έχουν διαφορετικά σύνολα πεποιθήσεων και παραδόσεων που μπορεί να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους.</p>	<p style="text-align: center;">Πολιτισμικές γνώσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Πολιτισμός των μεταναστών: (ιστορία, παραδόσεις, αξίες, οικογενειακό σύστημα, θρησκεία, καλλιτεχνικές εκφράσεις). ○ Επιπτώσεις του ρατσισμού και της φτώχειας στη συμπεριφορά, τις στάσεις, τις αξίες και τις αναπηρίες. ○ Μοτίβα συμπεριφοράς των μεταναστών όσον αφορά την αναζήτηση βοήθειας. ○ Ο ρόλος της γλώσσας, των προτύπων ομιλίας και των τρόπων επικοινωνίας στην κοινότητα υποδοχής και στην κοινότητα των μεταναστών. ○ Επιπτώσεις των πολιτικών και των δημόσιων υπηρεσιών στους μετανάστες. ○ Πόροι & πηγές/διαθέσιμα μέσα (κέντρα, άτομα, άτυπα δίκτυα υποστήριξης κ.λπ.) που είναι διαθέσιμα στις μειονοτικές ομάδες και κοινότητες. ○ Άτομα και κοινότητες μεταναστών. ○ Αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο οι αξίες των επαγγελματιών μπορεί να συγκρούονται ή να προσαρμόζονται στις ανάγκες των μεταναστών από διαφορετικούς πολιτισμούς. ○ Να γνωρίζουν πώς οι σχέσεις εξουσίας στις κοινότητες ή στους θεσμούς επηρεάζουν τις διαφορετικές κουλτούρες.
---	--	--	--

Το συνεχές της πολιτισμικής επάρκειας		Στάδια και βασικά στοιχεία της πολιτισμικής επάρκειας για την εκπαίδευση των επαγγελματιών	
<p>Το αρχικό στάδιο της πολιτισμικής ικανότητας</p>	<p>Στη φάση αυτή το σύστημα, ο οργανισμός ή η κυβέρνηση αρχίζει να συνειδητοποιεί τα δυνατά τους σημεία. Η φάση αυτή τους επιτρέπει να δουν τους τομείς στους οποίους πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικά και να προσαρμοστούν στις ανάγκες μιας ποικιλόμορφης ομάδας ανθρώπων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.</p>	<p>Πολιτισμικές δεξιότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Τεχνικές γνωριμίας με τον πολιτισμό των μεταναστών (διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση). ○ Δεξιότητες επικοινωνίας για τους μετανάστες (διαπολιτισμική επικοινωνία). ○ -Ικανότητα ανοιχτής συζήτησης εθνοτικών θεμάτων και απάντηση με πολιτισμικά παραδείγματα. ○ Ικανότητα αξιολόγησης της σημασίας της εθνικότητας για τους μετανάστες. Κατανόηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. ○ Ικανότητα διάκρισης μεταξύ των συμπτωμάτων (προβλημάτων) που έχουν την αιτία τους στον μετανάστη και εκείνων που προέρχονται από την κοινωνική δομή. ○ Τεχνικές συνέντευξης που βοηθούν τον επαγγελματία να κατανοήσει και να προσαρμόσει τη γλώσσα στην κουλτούρα του μετανάστη (σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και της εμπιστευτικότητας). ○ Ικανότητα χρήσης της έννοιας της ενδυνάμωσης υπέρ των μεταναστών και των κοινοτήτων τους. ○ Ικανότητα χρήσης των δημόσιων πόρων υπέρ των μεταναστών και των κοινοτήτων τους. Σαφής κατανόηση των οργανωτικών αξιών και της επαγγελματικής δεοντολογίας. ○ Δεξιότητες αναγνώρισης και καταπολέμησης του ρατσισμού, των εθνοτικών στερεοτύπων και των μύθων μεταξύ ατόμων και θεσμών (αυτογνωσία). ○ Δεξιότητες ανάπτυξης και επικύρωσης νέων τεχνικών έρευνας και αξιολόγησης που εφαρμόζονται στην εργασία με μετανάστες (ικανότητα τήρησης αρχείων και σύνταξης εκθέσεων).

Το συνεχές της πολιτισμικής επάρκειας		Στάδια και βασικά στοιχεία της πολιτισμικής επάρκειας για την εκπαίδευση των επαγγελματιών	
Πολιτισμική επάρκεια	<p>Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, όλο το σύστημα αποδέχεται και σέβεται τις διαφορετικές κουλτούρες της ομάδας του. Με τον τρόπο αυτό συνεχίζουν να αξιολογούν και να βελτιώνουν τις υπηρεσίες τους για όλα τα άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές πολιτισμικές εθνότητες.</p>	Πολιτισμικές συναντήσεις	<ul style="list-style-type: none"> ○ Επαναπροσδιορισμός της δικής μας αντίληψης για την ομάδα ○ Πρόληψη και κατάρριψη ψευδών στερεοτύπων. ○ Απόκτηση ενός ευρέος φάσματος ανατροφοδότησης σχετικά με το πώς ο άλλος αντιλαμβάνεται την ίδια πραγματικότητα. ○ Ανάπτυξη της διαπολιτισμικής επικοινωνιακής ικανότητας εξετάζοντας όχι μόνο το νόημα των λέξεων, αλλά και μαθαίνοντας να εντοπίζονται τα κατάλληλα ή προσβλητικά λεκτικά και μη λεκτικά μηνύματα. ○ Η κατανόηση του άλλου πολιτισμού στην καθημερινή ζωή προσφέρει εγγύτητα και βάθος πέρα από τα στοιχεία που έχουμε ανακαλύψει στο στάδιο της πολιτισμικής γνώσης, η οποία είναι πάντα γενική και όχι πάντα αντιπροσωπευτική των διαφορών που υπάρχουν σε κάθε πολιτισμό.

Το συνεχές της πολιτισμικής επάρκειας		Στάδια και βασικά στοιχεία της πολιτισμικής επάρκειας για την εκπαίδευση των επαγγελματιών	
<p>Πολιτισμική εμπειρογνωμοσύνη</p>	<p>Στο τελικό στάδιο έχει επιτευχθεί η πολιτισμική επάρκεια. Κατά τη φάση αυτή, οι διαφορετικές κουλτούρες μιας ομάδας χαίρουν μεγάλης εκτίμησης και αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά από το σύστημα, τον οργανισμό ή την κυβέρνηση.</p>	<p>Το κοινωνικό επίπεδο</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι εμπλεκόμενες ομάδες θα πρέπει να εντοπίσουν ένα κοινό πρόβλημα και να αρχίσουν να εργάζονται συνεργατικά και δημοκρατικά, καθορίζοντας στόχους και επιχειρησιακές στρατηγικές για την επίτευξή τους. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένοι, αρκετά ελκυστικοί και εφικτοί-θα πρέπει να διευκρινίζεται σαφώς ο τρόπος με τον οποίο συμβάλλει κάθε ομάδα και να τονίζεται ότι δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς τη συμμετοχή όλων των ομάδων. ○ Είναι σημαντικό τα άτομα ή/και οι οργανώσεις που εκπροσωπούν διαφορετικές ομάδες της κοινότητας να έχουν ίση ισχύ, σεβασμό και σημασία. ○ Οι κοινοτικές δραστηριότητες θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε τα μέλη διαφορετικών ομάδων να έχουν την ευκαιρία να γνωριστούν μεταξύ τους ως άτομα. ○ Θα πρέπει να σχεδιάζονται δραστηριότητες κατά τις οποίες, μέσω της αλληλεπίδρασης, τα άτομα από διαφορετικές ομάδες εντοπίζουν τα κοινά τους σημεία και αναγνωρίζουν τα θετικά στοιχεία των άλλων ομάδων: πολιτισμός, γλώσσα κλπ. ○ Οι συγκρούσεις θα πρέπει να εντοπίζονται, να γίνονται σεβαστές και να διαχειρίζονται για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των ομάδων. ○ Οι επιτυχημένες κοινές δραστηριότητες θα πρέπει να αναγνωρίζονται, καθώς όχι μόνο βελτιώνουν τις κοινότητες στις οποίες ζουν οι ομάδες, αλλά και ενισχύουν τις σχέσεις τους. ○ Οι καταστάσεις αλληλεπίδρασης, που διατηρούνται σε βάθος χρόνου και έχουν θεσμική υποστήριξη, ενισχύουν τις σχέσεις μεταξύ των ομάδων. ○ Για να είναι αποτελεσματικές οι σχέσεις μεταξύ διαφορετικών ομάδων σε μια κοινότητα πρέπει να λειτουργούν σε πολλαπλά επίπεδα: προσωπικό, ομαδικό και θεσμικό.

3. Εθνικοί πόροι και πηγές πληροφοριών για την ανάπτυξη ενός πολιτισμικού σχεδίου δράσης των επαγγελματιών που εργάζονται με μετανάστες

Σε αυτό το τμήμα προσφέρουμε εθνικούς πόρους που ανταποκρίνονται με συγκεκριμένο και πλαισιωμένο τρόπο σε καθένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία κάθε διάστασης της πολιτισμικής επάρκειας. Στόχος είναι να προσφερθούν πόροι προσαρμοσμένοι σε κάθε εδαφική πραγματικότητα, ώστε οι επαγγελματίες να μπορούν να σχεδιάσουν ένα εξατομικευμένο σχέδιο κατάρτισης για την απόκτηση πολιτισμικής επάρκειας σε προσωπικό ή κοινοτικό επίπεδο. Για να το πράξουν αυτό, θα πρέπει να εξετάσουν τα στοιχεία που συνθέτουν κάθε διάσταση της πολιτισμικής ικανότητας και να αναζητήσουν πόρους που ανταποκρίνονται συγκυριακά σε εκείνα που θεωρούν πιο σημαντικά. Στόχος είναι να προσφερθούν πρακτικές και απλές αναφορές, ενοποιημένες και αντιπαρατιθέμενες. Ξεκινάμε από την αρχή ότι το λιγότερο είναι περισσότερο και ότι είναι προτιμότερο να έχουμε λίγα καλά παρά πολλά μέτρια.

Το συνεχές της πολιτισμικής επάρκειας	Φάσεις	Εθνικοί Πόροι και Πηγές (οδηγίες για τους συνεργάτες του PIPE)
Πολιτιστική καταστροφικότητα	Πολιτισμική ευαισθητοποίηση/συνείδηση	Η πολιτισμική ευαισθητοποίηση συνίσταται στη δυνατότητα να μπαίνουμε στη θέση του άλλου, χωρίς να χάνουμε την επίγνωση ότι η εμπειρία του διαφέρει από τη δική μας. Στο πλαίσιο αυτής της διάστασης της

<p>Πολιτιστική ανικανότητα</p>		<p>πολιτισμικής επάρκειας, είναι σημαντικό να παρέχουμε στους επαγγελματίες τα απαραίτητα μέσα και πηγές, ώστε να μπορούν να εξηγούν με σαφήνεια τα στοιχεία του δικού τους πολιτισμού στους μετανάστες. Αυτό θα τους επιτρέψει να αλληλεπιδρούν κατάλληλα και με ασφάλεια στο νέο περιβάλλον συνύπαρξης.</p> <p>Όσον αφορά την πολιτισμική επάρκεια, θεωρούμε ότι η παροχή μιας πηγής ανά στοιχείο είναι επαρκής. Δεδομένου ότι θα παρουσιάσουμε έξι πηγές πληροφοριών ανά χώρα - δηλαδή συνολικά τριάντα για αυτή τη διάσταση - μέσα σε έναν οδηγό που έχει σχεδιαστεί για να αναπτυχθεί μέσω συζητήσεων και εργαστηρίων, αυτό αποτελεί ένα ισχυρό σημείο εκκίνησης.</p>
<p>Πολιτιστική τύφλωση</p>	<p>Πολιτιστικές γνώσεις</p>	<p>Όσον αφορά την πολιτισμική γνώση, όπως την ορίζουμε στην ενότητα 1.3.2 του Οδηγού και του σχεδίου δράσης για την πολιτισμική εκπαίδευση των επαγγελματιών στον τομέα της μετανάστευσης, και η οποία εντάσσεται ως δεύτερο βήμα στο σχέδιο, είναι απαραίτητο να αναζητήσουμε τους κατάλληλους πόρους και πηγές πληροφοριών. Αυτά θα βοηθήσουν τους επαγγελματίες να κατανοήσουν άλλους πολιτισμούς, να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις επιπτώσεις του ρατσισμού και της φτώχειας, καθώς και με τον αντίκτυπο των δημόσιων πολιτικών στις μεταναστευτικές κοινότητες. Επιπλέον, θα τους παρέχουν πρόσβαση σε γνώσεις για τις κοινότητες των μεταναστών και θα τους επιτρέψουν να αναγνωρίσουν ποιες επαγγελματικές αξίες ενδέχεται να συγκρούονται ή να χρειάζονται προσαρμογή στις ανάγκες διαφορετικών πολιτισμών.</p> <p>Ενώ στο προηγούμενο στάδιο οι επαγγελματίες είχαν την ευκαιρία να αναγνωρίσουν τον δικό τους πολιτισμό ή τον κυρίαρχο πολιτισμό της χώρας υποδοχής, σε αυτό το στάδιο στοχεύουμε να τους φέρουμε πιο κοντά στην κατανόηση της ετερότητας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, θα καλλιεργήσουμε την ευαισθητοποίησή τους και θα ενισχύσουμε την περιέργειά τους για διαφορετικές πολιτισμικές εμπειρίες.</p>

<p>Πολιτιστικός προ-ανταγωνισμός</p>	<p>Πολιτιστικές δεξιότητες</p>	<p>Πρόκειται για την εφαρμογή της πολιτισμικής γνώσης και ευαισθητοποίησης στην πράξη σε συγκεκριμένες δεξιότητες που εδραιώνουν πολιτισμικά κατάλληλες και ευαίσθητες συμπεριφορές και παρεμβάσεις, δηλαδή πρόκειται για τη συνειδητοποίηση των διαφορετικών ιδεών, αξιών, αντιλήψεων και στερεοτύπων προκειμένου να προωθηθεί η συνύπαρξη της διαφορετικότητας στο κοινό έδαφος των ανθρωπινων δικαιωμάτων. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να παρέχουμε στους επαγγελματίες τα διαθέσιμα μέσα και τις πηγές πληροφοριών για κάθε πολιτισμική ικανότητα, στις οποίες αναφερθήκαμε στο κεφάλαιο 1.3.3, που κυμαίνονται από αναγνωστικά έγγραφα, σεμινάρια, μαθήματα, δραστηριότητες, εμπειρίες, εξειδικευμένες ενώσεις, μαρτυρίες. Όπως αναφέραμε, ένα διαθέσιμο μέσο ή πηγή αρκεί για κάθε στοιχείο της διάστασης των πολιτισμικών ικανοτήτων. Σημειώστε ότι οι δεξιότητες είναι δέκα, πράγμα που θα μας δώσει συνολικά πενήντα πηγές πληροφοριών και πόρους, οι οποίοι, όπως είπαμε προηγουμένως, αποτελούν μια εξαιρετική αφετηρία για να αναπτυχθεί αυτό το σχέδιο δράσης με τη συμμετοχή των επαγγελματιών που θα το δοκιμάσουν.</p>
---	---------------------------------------	---

<p>Πολιτιστική επάρκεια</p>	<p>Πολιτιστικές συναντήσεις</p>	<p>Η διάσταση των πολιτισμικών συναντήσεων έχει δύο ερμηνείες. Ως χώρος και χρόνος, είναι ένας τόπος και μια στιγμή συνάντησης για τους επαγγελματίες μπροστά σε άλλους ανθρώπους για να ενισχύσουν την πολιτισμική τους ευαισθητοποίηση, να διευρύνουν τις πολιτισμικές τους γνώσεις και να εκπαιδευτούν στις πολιτισμικές τους δεξιότητες. Με αυτόν τον τρόπο, παρουσιάζονται οι εθνικοί πόροι και πηγές πληροφοριών που προσφέρουν παραδείγματα πολιτισμικών συναντήσεων όπου οι επαγγελματίες μπορούν να προλάβουν και να καταρρίψουν τα στερεότυπα, να αναπτύξουν διαπολιτισμική επικοινωνιακή ικανότητα και να κατανοήσουν τον άλλο πολιτισμό στην καθημερινότητα..Επιπλέον, θα προσφέρουμε έναν εθνικό πόρο και μια αξιόπιστη πηγή πληροφοριών σχετικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη διοργάνωση μιας πολιτισμικής συνάντησης, με έμφαση στην ανάπτυξη πολιτισμικών δεξιοτήτων.Υπογραμμίζουμε δύο βασικές πηγές πληροφοριών για αυτή τη διάσταση, καθώς οι τίτλοι των πολιτισμικών συναντήσεων αντικατοπτρίζουν όσα μπορούν να αποκομίσουν οι επαγγελματίες μέσα από τη συμμετοχή τους. Δεν πρόκειται για ευαισθησίες, γνώσεις ή δεξιότητες από μόνες τους, αλλά για στοιχεία που αναπτύσσονται και καλλιεργούνται μέσω της εμπειρίας.</p>
<p>Πολιτιστική εμπειρογνωμοσύνη</p>	<p>Το κοινοτικό επίπεδο</p>	<p>Στον τομέα της κοινοτικής ανάπτυξης, οι συνθήκες συνύπαρξης των πολιτισμών μας καλούν να προσφέρουμε, ως εθνικές πηγές, εγχειρίδια, εμπειρίες, προγράμματα, σχέδια, εργαλειαθήκες, οδηγούς, που βοηθούν τους επαγγελματίες να κατανοήσουν τα θεμελιώδη στοιχεία που πρέπει να λάβουν υπόψη τους για να παρέμβουν ως διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές σε επίπεδο κοινότητας και σε συνεργασία με τις διάφορες κοινότητες και τους δημόσιους φορείς.</p>

3.1. Πόροι στην Ελλάδα για την ανάπτυξη ενός πολιτιστικού σχεδίου δράσης για επαγγελματίες που εργάζονται με μετανάστες

Η πολυπλοκότητα της μετάφρασης: Ο όρος ευαισθητοποίηση μπορεί να σημαίνει συνείδηση ή ευαισθησία. Από τη σκοπιά της κοινωνικής παιδαγωγικής, κατανοούμε ότι η ευαισθητοποίηση είναι ένα ρήμα που είναι πολύ πιο δύσκολο να συμπεριληφθεί ως στόχος ενός σχεδίου δράσης, διότι για να ευαισθητοποιηθεί κανείς δεν αρκεί μια εξωτερική ενέργεια- απαιτείται μια εσωτερική απόφαση, μια πράξη της θέλησής του να αλλάξει μια συμπεριφορά, μια συνήθεια ή έναν τρόπο σκέψης ή ύπαρξης στον κόσμο. Από την άλλη, η ευαισθητοποίηση φαίνεται να ευθυγραμμίζεται με την αρχική φάση του "Continuum" της πολιτισμικής επάρκειας, καθώς παρέχει πληροφορίες που διεγείρουν το ενδιαφέρον και σηματοδοτούν την αφετηρία της διαδικασίας κατανόησης και αναγνώρισης του άλλου, της διαφορετικότητας και της ποικιλομορφίας.

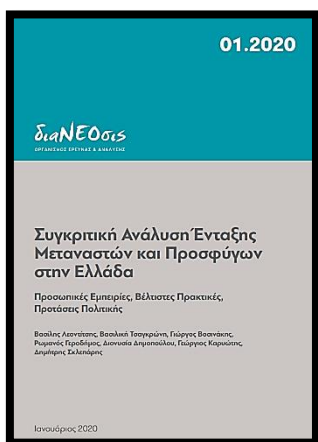
Παράλληλα, προβάλλεται ως μια δυνητικά εμπλουτιστική και αναγκαία πραγματικότητα, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση μιας παγκόσμιας κοινότητας που βασίζεται στην ηθική της διαφορετικότητας.

Πολιτισμική απόσταση: Δεν ξεκινούν όλοι οι μετανάστες από το ίδιο σημείο στο ταξίδι τους προς ένα νέο πλαίσιο ή έδαφος. Όπως επισημαίνει ο Punell, δέκα διαστάσεις μας βοηθούν να υπολογίσουμε την πολιτισμική απόσταση προκειμένου να σχεδιάσουμε την διαδρομή προς την πολιτισμική επάρκεια. Ο επαγγελματίας οφείλει να αποκτήσει μια σφαιρική αντίληψη του πολιτισμού των μεταναστών, κατανοώντας την πολιτιστική κληρονομιά που φέρουν, τη γλωσσική απόσταση ή τα εμπόδια επικοινωνίας, τη δομή και τους ρόλους της οικογένειάς τους, τις εργασιακές σχέσεις, τις εθνοτικές διαφοροποιήσεις, τις πιθανές πολιτισμικές συγκρούσεις, καθώς και τις διατροφικές και υγειονομικές τους συνήθειες. Παράλληλα, είναι σημαντικό να λαμβάνει υπόψη τις πρακτικές ανατροφής και εκπαίδευσης των παιδιών, τις τελετουργίες μετάβασης και τις πνευματικές διαστάσεις της ζωής τους. Μόνο μέσα από αυτήν την ολοκληρωμένη προσέγγιση μπορεί να συνοδεύσει ουσιαστικά τους μετανάστες στην ένταξή τους σε έναν νέο και, συχνά, άγνωστο πολιτισμό. Η διενέργεια αυτής της ανάλυσης μας επιτρέπει να εκτιμήσουμε ποιοί πολιτισμοί απαιτούν μεγαλύτερη υποστήριξη και επίσης να προσαρμόσουμε την καθοδήγηση στις πραγματικές ανάγκες κάθε μεταναστευτικής κοινότητας.

Ο διάδρομος ως αρχιτεκτονική μιας παιδαγωγικής φιλοξενίας: Κατανοώντας ότι κανένας επαγγελματίας δεν είναι πανομοιότυπος, ότι υπάρχουν άπειρα επίπεδα εμπειρίας, ωριμότητας ή εξειδίκευσης, μας φαίνεται ότι τα γραμμικά ή διαδοχικά

σχέδια απαιτούν μια εναλλακτική λύση: ο διάδρομος είναι ένας χώρος φιλοξενίας όπου μπορεί να εισέλθει ο καθένας, όπου δεν υπάρχουν πόρτες ή απαιτήσεις και όπου μπορεί να μιλήσει με τους κατοίκους του σπιτιού που μπορούν να τον φιλοξενήσουν όπου αισθάνεται πιο άνετα. Αυτή η μεταφορά μπορεί να μας βοηθήσει να φανταστούμε ότι τα πέντε επίπεδα που μάθαμε από την Campinha-Bacote δεν χρειάζεται να συμπληρωθούν από κάθε επαγγελματία, ούτε καν ότι πρέπει να ακολουθηθεί η προκαθορισμένη σειρά- θεωρούμε ενδιαφέρον, σαν να πρόκειται για ανεξάρτητες και αλληλοσυνδεόμενες ενότητες, το γεγονός ότι οι επαγγελματίες μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διάσταση που θεωρούν ότι πρέπει να ενσωματώσουν στην εργασία τους με τους μετανάστες, ανάλογα με το υπόβαθρό τους και τις τρέχουσες ανάγκες τους.

3.1.1 Πολιτισμική ευαισθητοποίηση

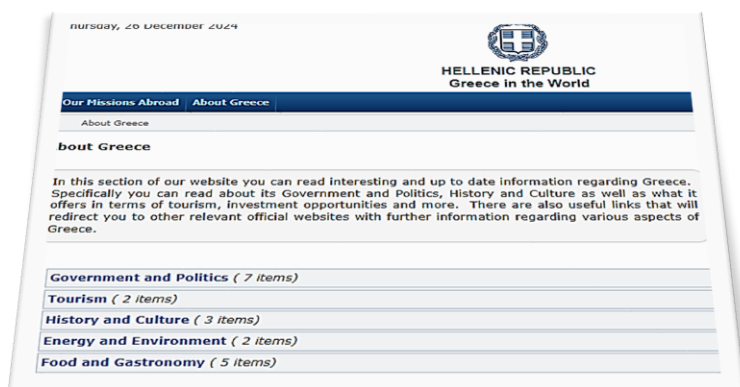
Ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην Ελλάδα: Προκειμένου να αποκτήσουμε εικόνα των εργαλείων και των πόρων που σχετίζονται με την πολιτισμική ευαισθητοποίηση, είναι εξαιρετικά σημαντικό να παρέχουμε πρώτα γνώσεις και πρακτικές σε τοπικό επίπεδο σχετικά με την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην Ελλάδα. Το κείμενο **"Συγκριτική ανάλυση της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην Ελλάδα"** του

Οργανισμού Έρευνας και Ανάλυσης "Διανόηση" αναδεικνύει το πιεστικό ζήτημα της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην Ελλάδα και την Ευρώπη, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της κρίσης του 2015-16 και της αύξησης των ροών από τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική. Οι κύριοι στόχοι της εν λόγω έρευνας είναι να προταθούν οι βέλτιστες πολιτικές για την ένταξή τους και να προσδιοριστούν οι πιο αποτελεσματικοί και αποδοτικοί τρόποι ενσωμάτωσής τους όχι μόνο στην ΕΕ, αλλά και σε εθνικό επίπεδο. Η μελέτη τονίζει επίσης τη σημασία της συνεκτίμησης των απόψεων των ίδιων των μεταναστών και των προσφύγων. Η ανάλυση αυτής της παραμέτρου αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στη συζήτηση σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές των επαγγελματιών που μπορούν να εφαρμόσουν στην Ελλάδα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα σχέδια δράσης της ΕΕ για την ένταξη και τις πιθανές εφαρμογές τους στις ευρωπαϊκές και τοπικές πρακτικές που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση των θεμάτων ένταξης, μπορείτε να ανατρέξετε

στην ακόλουθη πηγή. Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων στην Ελλάδα: Τα περιθώρια στενεύουν.

Κατανόηση των τοπικών εθίμων και παραδόσεων: Η γνώση και κατανόηση

των τοπικών εθίμων, παραδόσεων και των κοινωνικών προτύπων μπορεί να υποστηρίξει τους μετανάστες να προσανατολιστούν καλύτερα στις καθημερινές τους αλληλεπιδράσεις και να αποφύγουν τυχόν δυσκολίες. Σε αυτό το τμήμα του ιστότοπου της Ελληνικής Δημοκρατίας

Σχετικά με την Ελλάδα: Ιστορία και Πολιτισμός μπορείτε να διαβάσετε ενδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικά με την Ελλάδα. Συγκεκριμένα, μπορείτε να βρείτε στοιχεία όσον αφορά την πολιτική της, την ιστορία τον πολιτισμό της, καθώς και για το τι προσφέρει από άποψη τουρισμού και πολλά άλλα. Υπάρχουν επίσης χρήσιμοι σύνδεσμοι που θα σας ανακατευθύνουν σε άλλες σχετικές επίσημες ιστοσελίδες με περισσότερες πληροφορίες σχετικά και με άλλα στοιχεία που αφορούν την Ελλάδα.

Γλωσσικές δεξιότητες: Η εκμάθηση της τοπικής γλώσσας είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική επικοινωνία και την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και απασχόλησης. Για το εν λόγω θέμα που είναι πολύ σημαντικό στην ενίσχυση της πολιτισμικής επίγνωσης και ευαισθητοποίησης έχουμε σχεδιάσει έναν Οδηγό για τη διδασκαλία της εθνικής γλώσσας στους μετανάστες, ο οποίος είναι μεταφρασμένος στα ελληνικά. Οι πηγές και τα εργαλεία που επιλέξαμε για τον οδηγό απευθύνονται σε επαγγελματίες για την ανάπτυξη της πολιτισμικής τους επάρκειας ώστε να αλληλεπιδρούν και να

συνεργάζονται με τους μετανάστες σε μια διαδικασία διαλόγου γνώσεων ή σε μια διαδικασία διαπολιτισμικής διαμεσολάβησης.

Συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες: Η συμμετοχή των ατόμων σε τοπικές πολιτιστικές δραστηριότητες έχει τη δυνατότητα να καλλιεργήσει το αίσθημα του ανήκειν και του αμοιβαίου σεβασμού μέσα στην κοινότητα. Το Ανοιχτό Πολιτιστικό Κέντρο στο Πολύκαστρο της

Ελλάδας, είναι ένας εγκεκριμένος μη κερδοσκοπικός οργανισμός που δραστηριοποιείται τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ισπανία, και εργάζεται για την ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών μέσω εκπαιδευτικών και πολιτισμικών δραστηριοτήτων. Σε αυτόν εργάζονται κυρίως εθελοντές για να προσφέρουν μαθήματα γλώσσας, τεχνολογικά εργαστήρια, αθλητικές δραστηριότητες, πολιτιστικές εκδηλώσεις, υποστήριξη γυναικών και παιδιών στις κοινότητες των προσφύγων και των μεταναστών. Στο ίδιο πλαίσιο, ακολουθώντας το στοιχείο του αμοιβαίου σεβασμού και της ενεργούς συμμετοχής για τους μετανάστες, τους πρόσφυγες και την τοπική κοινωνία, τα **Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων** λειτουργούν ως συμβουλευτικά όργανα σε κάθε δήμο, υποστηρίζοντας την κοινωνική ένταξη, διερευνώντας τα προβλήματα που τους απασχολούν, και σχεδιάζοντας δράσεις ευαισθητοποίησης για τη συνοχή της τοπικής κοινωνίας.

3.1.2 Πολιτισμική Γνώση

Πολιτισμός των μεταναστών: (ιστορία, παραδόσεις, αξίες, οικογενειακό σύστημα, θρησκεία, καλλιτεχνικές εκφράσεις). Πώς προσαρμόζονται οι μετανάστες στον πολιτισμό υποδοχής;

Πώς αντιμετωπίζουν τις πολλαπλές πιέσεις και προκλήσεις του "πολιτισμικού σοκ";

Acculturation patterns and adaptation of immigrants in Greece

January 2008

In book: Psychosocial stress in immigrants and members of minority groups as a factor of terrorist behavior · Chapter: Acculturation patterns and adaptation of immigrants in Greece · Publisher: IOS Press · Editors: M. Finklestein, K. Dent-Brown

E. Besevegis · Vassilis Pavlopoulos

Ποια είναι η σχέση μεταξύ των στρατηγικών ενσωμάτωσης και της ποιότητας της προσαρμογής; Γενικές πληροφορίες για τα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα μπορείτε να βρείτε στο [Μοντέλα πολιτισμού και προσαρμογής των μεταναστών στην Ελλάδα](#) για να αποκτήσετε μία γενική γνώση σχετικά με 35 μειονότητες στην Ελλάδα

Η εικόνα που μεταδίδουν σήμερα τα μέσα ενημέρωσης είναι ιδιαίτερα επικριτική και καταδικαστική. Παράλληλα, υπάρχει η τάση να αποσύρεται κανείς στη δική του κοινότητα και να

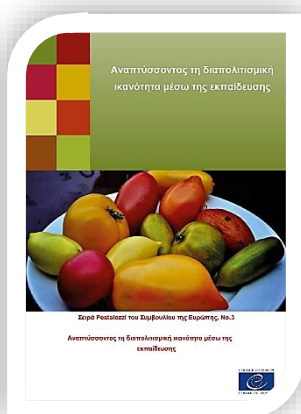
επικεντρώνεται στο ζήτημα των συνόρων και στην ανάγκη προστασίας από άλλους ανθρώπους και πολιτισμούς. Εξετάζοντας σε αυτό το πλαίσιο τις εκθέσεις κάθε χώρας, καθώς και την ελληνική έκθεση με θέμα Ο θετικός αντίκτυπος των μεταναστών στον τομέα του πολιτισμού; μπορείτε να διερευνήσετε πώς η άμεση επαφή μεταξύ ατόμων από διαφορετικούς πολιτισμούς αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την προώθηση της πολιτισμικής κατανόησης, την επιτυχή ένταξη των μεταναστών και την πρόληψη της διαμόρφωσης αρνητικών προκαταλήψεων ενισχύοντας την αμοιβαία κατανόηση. Επιπλέον, η Διεθνής Ημέρα για την Καταπολέμηση του Ρητορικού Μίσους θα μπορούσε επίσης να ευαισθητοποιήσει και να προωθήσει δράσεις κατά των βλαβερών επιπτώσεων της ρητορικής μίσους στην κοινωνία, ενώ η Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο και θα πρέπει να ακολουθείται για κάθε παρέμβαση, πρακτική και κοινωνική πολιτική σε κάθε χώρα

Ρητορική μίσους είναι: «κάθε είδος επικοινωνίας ομιλίας, γραπτού λόγου ή συμπεριφοράς, η οποία επιτίθεται ή χρησιμοποιεί υποτιμητική ή διακριτική στάση σε σχέση με ένα άτομο ή μια ομάδα με βάση το ποινόν τους. © UN

3.1.3 Πολιτισμικές δεξιότητες

Διαπολιτισμική ικανότητα: Ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας: Στόχος του παρόντος έργου είναι η παροχή καθοδήγησης, η αποσαφήνιση βασικών εννοιών, η ενθάρρυνση της εφαρμογής τους και η παροχή πρακτικής υποστήριξης για την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας στην τάξη και σε άλλα περιβάλλοντα. Επιπλέον, μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για διδακτικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της τάξης και της σχολικής διοίκησης. Η πρωτοβουλία αυτή έχει στόχο να χρησιμεύσει ως αφετηρία για περαιτέρω εξελίξεις στον τομέα της διαπολιτισμικής ικανότητας, όπως πρωτοβουλίες πολιτικής για την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης και τη δημιουργία εργαλείων

διδασκαλίας και κατάρτισης για διάφορους εκπαιδευτικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς σε περιβάλλοντα και γλώσσες.

Διαπολιτισμική επικοινωνία: Σε γενικό πλαίσιο οι επαγγελματίες είναι σημαντικό αρχικά να ασχοληθούν με ορισμένα από τα βασικά ζητήματα που προκύπτουν από τις πολιτισμικές διαφορές και να καταφέρουν να εφαρμόσουν προσεγγίσεις για την επίτευξη αποτελεσματικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναπτύξει μια εργαλειοθήκη για τη διευκόλυνση της παροχής γλωσσικής υποστήριξης σε ενήλικες πρόσφυγες με έναν οδηγό για πολιτισμικές διαφορές και την πολιτισμική επικοινωνία. Παράλληλα οι επαγγελματίες θα μπορούσαν να εργαστούν στην τάξη με το εγχειρίδιο των δραστηριοτήτων βιωματικής μάθησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των προσφύγων, που αναπτύχθηκε από το πρόγραμμα "Symniosis" και την υποστήριξη της Έπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, όπου μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων μπορούν να ενισχύσουν τη διαπολιτισμική επικοινωνία και το διάλογο.

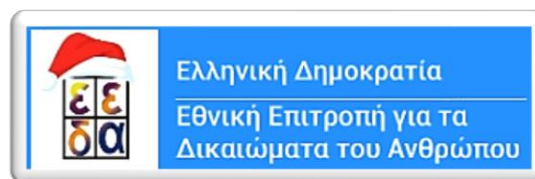
3.1.4 Πολιτισμική συνάντηση

Τα φόρουμ και οι οργανώσεις αποτελούν τους κύριους πυλώνες ενθάρρυνσης της επικοινωνίας και των συναντήσεων σε κάθε πολιτισμικό πλαίσιο Το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, (EFM) είναι η μακροβιότερη πρωτοβουλία στη χώρα, που λειτουργεί ως δίκτυο οργανώσεων και κοινοτήτων μεταναστών στην Ελλάδα Η αποστολή του "EFM" είναι να διευκολύνει την ένταξη των μεταναστών προωθώντας την ατομική και συλλογική τους ευθύνη και συμμετοχή σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Λίγα χρόνια αργότερα ιδρύθηκε το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας για να αντιμετωπιστεί η απουσία επίσημου συστήματος καταγραφής περιστατικών ρατσιστικής βίας και να διασυνδεθούν οι φορείς που καταγράφουν τέτοια περιστατικά. Περιλαμβάνει 55 Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και άλλες οργανώσεις που μπορούν να παρακολουθήσουν τη δράση. Κύριος στόχος

είναι η καταγραφή πράξεων βίας με ρατσιστικά κίνητρα. Χρησιμοποιεί μια ενιαία μεθοδολογία και μια κοινή καταγραφή περιστατικών ρατσιστικής βίας για να παρέχει σαφή και ολοκληρωμένα στοιχεία σχετικά με τις ποσοτικές και ποιοτικές τάσεις της ρατσιστικής βίας στην Ελλάδα. Το Δίκτυο αποτελείται από οργανώσεις που προσφέρουν ιατρικές, κοινωνικές και νομικές υπηρεσίες ή/και έρχονται σε άμεση επαφή με θύματα ρατσιστικής βίας και ομάδων, που συχνά αποτελούν στόχο της ρατσιστικής βίας ή άλλων βίαιων επιθέσεων, με κίνητρο ή προκατάληψη.

Στο ίδιο πλαίσιο, η πρωτοβουλία της Συνηγορίας του Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων (GFR) υποστηρίζει τους πρόσφυγες, τους αιτούντες άσυλο και τους μετανάστες προωθώντας την ενεργό συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στο δημόσιο διάλογο, με στόχο την αποτελεσματική ένταξη και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Το 2019 εγκαινίασαν την Ομάδα Αυτοσυνηγορίας (SAT) για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες για την αντιμετώπιση των δικών τους αναγκών και την προώθηση της ένταξης.

3.1.5 Το κοινοτικό επίπεδο

Ανάδειξη των πληροφοριών σε εθνικό επίπεδο. Πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό για τους επαγγελματίες να γνωρίζουν την Αρχική Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη των Πολιτών Τρίτων Χωρών που αναπτύχθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών με στόχο να περιγράψει τις θεμελιώδεις αρχές τις εθνικές στρατηγικές και προτεραιότητες και τις πολιτικές του Υπουργείου, αναπτύσσοντας μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ένταξη των νομίμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία. Η Εθνική Στρατηγική βασίστηκε στις διεθνείς διαστάσεις του μεταναστευτικού φαινομένου, στις ανάγκες του ελληνικού

κράτους και της ελληνικής οικονομίας, καθώς και στον πυρήνα της εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αρχών και αξιών.

Το έργο [Integration4all](#) σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη ήταν μια άλλη καλή πρακτική για το κοινοτικό επίπεδο από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και το CITY College, University of York Europe Campus στη Θεσσαλονίκη. Το έργο

ένωσε τις δυνάμεις του για τη δημιουργία της [πλατφόρμας](#), με στόχο την παροχή χρήσιμων πληροφοριών προς την κατεύθυνση της επιτυχούς ένταξης των αναγνωρισμένων προσφύγων και αιτούντων άσυλο στην αγορά εργασίας και την ελληνική κοινωνία. Η διαδικτυακή πλατφόρμα, η οποία δημιουργήθηκε από τους φοιτητές του Τμήματος Πληροφορικής του CITY College, απευθύνεται σε δυνητικούς εργαζόμενους και εργοδότες και περιέχει πληροφορίες σχετικά με την εργασία στην Ελλάδα - συμπεριλαμβανομένων των νομικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων - και καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο αναζήτησης εργασίας, σύνταξης βιογραφικού σημειώματος ή προετοιμασίας για συνέντευξη. Ένα ειδικό τμήμα είναι αφιερωμένο στο εκπαιδευτικό μέρος και στις ευκαιρίες μάθησης, όπου οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο μπορούν να βελτιώσουν περαιτέρω τις δεξιότητές τους.

